

151
11er apunte - Bros

L' home peix.

297.

Acte unich.

17

18

19

20

21

22

The house

the window

L'home peix.

Toquina en un acte escrita expressament
per lo benefici del primer actor

D. Lleó Fontova.

Dr. James Dix.

Received of the Treasurer of the

for the purchase of the

Dr. Geo. Johnson.

Personas

Dª Emilia.

Dª Concha

Conxita.

Toneta.

D. Manel.

D. Joaquim

Federico.

Tonet.

Convidats. banyistas.

L'acció en una casa de bany, d'un poble
de Catalunya. Epoca actual.

Personas

De familia

De familia

Comitatus

Comitatus

De familia

De familia

Comitatus

Comitatus

Comitatus

De familia

Comitatus

Handwritten notes or signatures in the bottom right corner.

Acte unich; d'ib a
 Sala central d'una casa
 de bany. Galeria al fondo
 que dona als jardins. Portes
 a dreta y esquerra figurant
 habitacions dels banyistas.

Escena 1.

Toneta.

(Apareix començant a desaparar una

taula hont se suposa haberhi di-

nat cinch personas.)

Valgam San Pere y San Pau,
ja dich jo que 'ns divertim.

En tot lo dia no paro.

Si qu'estaria bonich!..

Ditxoris banyo! Den ditxoris!

Tot lo dia... Quin traji!

No 'n tinch prou ab la senyora

y el ganso del seu marit,

que donan jeyna per quinze,

qu'encara 'm surt en aqui

l'emplasta de Dona Conxa,

el seu marit Don Joaquim

ab sa remilgada filla,
carregada d'embolichs.

Van despatxar la minyona;

mes tot axò que vol dir?

"Ja 's'impot servi de la meua

fin, que se'n vagin d'aquí.

Ja ho crech! Muchu! presumpcio!

Ja 'n lluhiriam aixís!

Jeyna de duas familias

y d'una sola el pistrinch.

Per ço no es per l'interés;

que si una pogués... en fin.

Ay Senyor! Tant bé qu'estaba

no pensant en veni aquí.

La feimeta sol dels amos;

ó la festa al Tivoli;

ben vista y galanejada de
pe'l meu balladó, en Felip.

(J'accenta.)

Cuant penso!... Cada diumenje
m'esperaba al Regomi,
y l'uno al costat del altre,
ben mudadets, aixosí,
cap al ball. Jeyam més broma!

(Com suspirant.)

Que m'estimabas Felip!
Arribada la mitj' hora,
surtiam cap al jardí;
'm pagaba una graciota
y 'ns en tornabam a dins
fins a las set de la tarde
qu'ell marxaba a San Marti'

y jo me'n tornaba a' cara.
 tot som d'uns!

(Ha sortit Tonet baixant fins a' Toneta

y posant-li al costat li toca l'es-

patlla.)

Eh!

To. Serafi.

Escena 2.

Toneta. Tonet.

To. Que potser vol que l'ajudi?

(Ab jorna.)

To. A caure?

To. Qu'es de brometa?

(M'engresca aquesta xicota!)

No senyora a' fe' la feyna.

7^a. Dispensi, no estich per broma.

7°. Ei que jo li dich de veras.

La veig tan atrafegada,
que a' la vritat me fa pena.

7^a. Donchs, li cause compassio'?

7°. De deba' li dich, Toneta.

7^a. Ja doi dias que no paro.

Li dich jo que no saig festa.

Varem veni' a' pendre 'ls banys

ab lo senyo' y la mestressa,

y jeya de bon servi,

va, no mataba la feyna;

mes antes d'ahi a' la nit,

per aumentarnos la greca,

arriba aquesta familia;

- 157

la del sis. Eh, que li sembla?
el mal no es qu' hagin vingut,
qu' ab aixó re hi tinch que veure,
mes com no portan criada,
per la mestressa, serveix-la.

La senyora aixís m' ho mana,
jo, que faig? la tinch de creure,
ells me donan molt que fer...

(Lo que segueix ab salameia)

tot son ordres y exigencias...
y li dich... li dich Tonet...

7o. Y que m diu de la mestressa?

7a. La senyora encara... encara,
pero 'l senyo' quina plepa.
Ja li dich !... Vaya quin home!
maniátich a' la escencia.

7o. Té manias?

7a. De quin modo!

Ja li dich hi ha' copis que sembla...

Y tot pe'ls peixos y l'aigua;

compra totas las peixeras;

potse 'n té mes de cuarenta,

y n'hi ha de tota manera.

Peixos d'aquestos, vermells...

que si es mascle, si femella...

si aquet néda mes qu'aquell.

L'altre dia, si, 'l divendres

vaig passa pe'l jardinet

y el trobo prenent la fresca

ficat dintre del safreig

7o. Dins del safreig?... Y que hi feya.

7a. Oh! fill de tanta vergonya

no vaig alsa 'ls ulls de terra.
Ja li dich!...

1o. Prenguiho ab calma.

2a. Com ho diu?

1o. Com vol qu'ho diga?

2a. (Donchs m'agrada.)

1o. (Com m'engresca!)

2a. Y ara esperis que ve 'l bo;

l'amo, tan amich de festas,

ja va veure ahi a la nit,

Namos, ja li dich qu'es celebre,

organisa reunions

fa' jochs de mans y de prendas,

y crech qu'aquesta vetllada

vol fern 'una de las sévas.

1o. Si ja he viit preparatius,

y per lo qu'he vist me sembla
que hi haurá gran daltabaix,

7a. Si, y nosaltres...

7o.

(Ab intenció.)

Be', paciència.

Miris, jo l'ajudaré.

(Acostantse y ab molta intenció.)

7a. Vol di que vosté...

(Ab molt remilgo.)

7o.

(Amorós y abranantse)

Toneta!

7a. — Y ara, que já? fugi, fugi!

(Acostantse)

7a. — Que faig, diu? Ah! bona pena!

7a. — Ja sab lo que li tinch dit.

7a. — Si vosté no torna enrera.

2o. Jo sempre tiro endevant;
soch republica, mestressa.

7a. Donchs si voste' du bon, fins...

2o. Lo meu fi para a l'iglesia.

('M convé sabé si 'l pare...)

(Deixant la taula.)

Y ahont ha anat ara la greca?

7a. Crech que ab sis o set senyors
son cap a la salarada.

2o. Per supuesto las familias...

7a. Oh! si ara may se deixan

D. Manel y D. Joaquin

Doña Conxa, la mestressa

y la torna al seu detrai.

2o. La torna?

7a. La senyoreta.

La filla de Don Joaquim.

To. M'has de dir respecte d'ella...

(Mirant Jora.)

Calla, vèsten a' la entrada,
que 'm de parlar una miqueta.
Tu 'm diràs lo que jo vull
y jo en cambi 't farè la feyna.

(Antes ha entrat Joderico y ha estat

mirant per la escena. Desde que

Tonet lo veu, va empenyent a' to-

net a cap a' la porta del fondo.)

Escena 3.

Tonet. Joderico.

Je. Hola, Ton. Qu'estàs solet?

To. Pot entrar. Que Deu lo guardi.

Je. Que' has sabut?

To. Una targeta.

(Donant-la.)

Je. Donchs ab ton permis, veyam.

(Apartantse y llegint.)

"Estarem aquí vuit dies
no desesperis jamay
veig molt proxim el moment
en que parlis al papá
Confianza y no t'apenis
té'va, Conxita." - De está.
Ara, demli la resposta.

(L'amenta, treu de la cartera una targeta

y escriu)

To. Un duret ara hi cauva.

Es un magnífich negoci,
el serne mosso de banys;
per una part grans propinas,
y després per altre part...
La Toneta ja m'espera...

(Intencionat.)

Je. Pues senyor, bueno; ja está.
Tonet, aquí téns la paga.

(Li dóna un duro.)

To. Moltes gracias.

Je. Ay caram!

Donchs, Tonet sembla que 't proba.
Te'n recordas, l'any passat...

Qu'han vingut las Santigoras?

To. Solament lo seu papa!

Je. Pobre D. Jaume! 'T recordas?

Quinas bromas!

To. Oh! carat!

es que voste sab de ferne.

Cuant va' je' aquell joch de mans...

Je. Sols un poch de llaujerera...

To. Oh, no senyó, no.

Je. Neura's.

Darás aquesta tarjeta...

To. Avuy si que no puch pas.

Han sortit tota la colla;

potser tardin en tornar.

Y jo, avuy precisament

tindré molta feina a baix.

Tal vegada.

Je.

(Repensantse.)

No, no; deixa.

Ara penso, si; ve' al cas.

Jo vaig veure una comedia

y s'enjinyaba el galan,

pera je' arribá una carta

del modo mes singular.

En un barret ell ho feya,

donchs jo, per medi d'un ram.

Galantejant a la mare...

Be', bona; si, ben pensat!

Solament ara 'l que falta...

que la noya vegi 'ls rams.

To. (La Toneta que l'avisi.)

La senyoreta ho sabra'.

Je. Si surt be' Ton, te prometo
que de mi no 't queixarás.

To. Descuidi, vaig per vosté.

(Se'n va.)

Escena Li.

Federico. Manel - Joaquim.

Ma. Se descomponen las sales.

Experiments de la química.

Joa. D. Manel, voste vol dir?

(Ab burla.)

Je. Servirlos.

(Saluda anantem al cuarto dret.)

Ma. Servirlo.

(Queda mirantlo.)

Joa.

(Justicia.)

Joven.

Ma. Altre vegada el tenim?

Joa. Tove simpaticich. M'agrada!
El tinch per un jove fi.

Ma. Si es lo que jo 'm penso 'm sembla.-
que 'ls banys, no 't farán profit.

Joa. En aquí, a mi'?

Ma. No, no. ('M sembla!)

(Dissimulem.) Dons com dich.

El públich se posa en roda,
no estich per ço, no hi estich.

Las cosas sempre ben claras.

'¿pensas tu que la Miss

se ficaria en el aigua

sens com vá, axí com axí,

si no hi hagués el bussilis
de la cosa?

Joa. Jo no 't dich!...

Ma. No senyó que no ho faria.

Joa. Jo sols dich...

Ma. No hi ha perill.

Uns diuen aixó y alló
altres per sí... que per allí...
que sí cesta, sí ballesta...

Joa. Vaig voler provarho ahí
en el bany y sí'm descuido...

Ma. Qu'has de fé, qu'has de fer fill.
Ja sabs qu'en aixó hi só práctic.

Tractarme d'aigua en á mi.

Ja sabs que neds y m'aguanto
y que jaig quant se pot dir.

Ja sabs que n'he fet de coras,
y he tingut tal compromís...

Jo m'he banyat en tal dia

de borrarca y de perill
que ningú 's ficaba al aigua.
Jo he fet sis horas de riu
a' contra corrent y... nada!
Sempre tan guapo y tranquil
- A' Barcelona, en el Olla,
a' un pobre patró, infelis!
se li va girar la barca,
ab quatre mariners dins.
Yo era fora ho veig, ni hi penso,
m'acabono, de cap dins
y ab dotze o tretze branadas
ja vaig trobarme en allí;
fico aquesta espatlla a' sota,
s'agafan a' mi tots cinch
peguem una bona empenta

y á dalt la barca y tots sis.

Joa. Crech que ho va portá 'l diari.

Si, recordo habeu llegit.

Ma. Molts se passejan per terra,

jo per mar y mar endins.

~~De~~ De Barcelona á can Tunis.

may hi he anat pel camí;

de Salou á Tarragona...

Que parats quedan, ja 't dich !..

Els banystas que de Neus

van á Salou, tu ho has vist,

jo de desde Tarragona

'ls visito cada estiu.

Joa. Si hasta 't diuen l'home peix.

Ma. Y que 'm pots explicá á mi,

d' esta quiet rota del aigua?

Si'n se' la prima; home, si...
A una tia de la Emilia
visitant un berganti
li va caurer tot fent broma,
al mar un anell molt rich.
Corre per aqui l'un y l'altre
baixan bussos... res; per fin
m'ho diuhen, me tiro dintre,
busca y roda aqui y alli,
amunt y avall, fins que'al ultim
; qué segons!... al quart y mitj
de busca per sota l'aigua
l'anell se'l posaba al dit.

Joa. Vamos, vamos; veig que tu...

Ma. Nada; avuy Quim, com te dich
me veurás dintre l'acuarium.

Joa. De debs !

Ma. Bo ! Com has sentit.

Pero ab aixó dels acuariums

no es pulmó, no es pulmó fill

així necessitariam

una bomba dintre 'l pit.

Joa. Doncas, home.

Ma. Ya s'explica

escoltam, escolta Quim.

Se descomponen las sales...

gasos diferents a dins;

luego el llautó del acuarium...

las planxas que hi ha de zinc...

els metalls que du a la roba...

¡descomposició! es precis.

luego surten si esto y l'otro,

que si es rodo', que si es llis,
que si verdas, si maduras.

Ca, tot con veria! Si... en aqui

(Ab petulancia senyalant lo front.)

En fi, noy tingas catxassa
y veurás com tot seguit
te daré probas complertas.

Joa. Molt bé y donchs com ho tenim?

Crech que avuy hi ha gran velada.

Ma. Uuy que quedis aturdit.

Vaig a' anunciarte el programa.

Escena 5.

Dit - Federico.

Je.

(Surtint de la dreta.)

166

Beso la ma.

(Disposante a' sortir pel fondo.)

Ma. No! 'l mosquit.

Joa. Hola, joven.

Je. (Cumpliment.)

Molt m' halaga!...

Joa. Ha arribat sol?

Je. Ans d'ahi.

Joa. Dolencias?...

Je. Es dir, dolencias...

soch un poquet encongit

y el papa' diu que 'm distregui,

y a propòsit com que aquí

es un siti ameno, alegre,

hi ha forasters tan fins,

se fan bromas...

Ma. (Y m'aguanto!)

Isa. En efecte.

Je. No li dich!..

Ma. Qui es vosté!

(Lombriu)

Je. (Estranyat.)

Qué qui soch?

Ma. Si, qui es y de que viu.

Je. El meu papà viu de venda

té fincas á San Jeliu

set cases á Barcelona

á Sabadell un moli,

cincuenta dos anys, es viuudo

no quedantli mes qu'un fill

qu'es qui tenen á la vista

Jederico Jonts y Rius

edat vint anys y dos mesos
vaig complirlos pe'l Abril.

Ma. Enterat.

Joa. Perque t'enteras?

Ma. Ja ho sabras, dexam je a mi.

Je. Si res de nou no disposan...

Hasta luego.

(Saluda y se'n va.)

Ma. (Petita pausa)

Tambe vinch.

(Ay, Emilia, lo que 'm costar.)

Joa. Pero home...

Ma. No 'm detinch.

Joa. Mes que hi ha?

Ma. No ho endevinas?

Joa. Endevina? Si no 'm diu...

Ma. Ca, si tampoch ho dirias.
Tinch celos d'aquet morquit!

Joa. Si no 'l coneixes.

Ma. Que no?

El veig de desd'ans d'ahí
sempre al devant y al darrera
de las senyoras fent grips
y gestos y salts y muecas
y que vols que 't diga, estich...

Joa. Anem fuig y ten mes confiansa
ab la Emilia.

Ma. Com ho dius!

Joa. Veus, jo en ma vida en ma vida:
ca, ca, ca, no soch axis.
Confio molt en la dona,
y... no, no; no hi ha perill.

Ma. Be, me'n vaig.

(Ab la seva idea)

Joa. (Detenintlo.)

No vuy que surtis.

Ma. Es que... ellas.

Joa. Quédal aquí.

To hi aniré; me confia;
ja sabs que som molt amichs,
y creu que si a tu't faltaban,
se las haurian ab mi.

(Se'n va.)

Escena 6.

Manel - luego Tonet.

Ma. Ell diu bé; dech confiarne.

A passeig tirem la po.
Si sabia que 'n sospito...
que penso... Com hi ha mon!

Ella, tant bona y honrada,
que m'estima, mentres jo...

Miserable! Pensar d'ella...

Res, res; deixemho. Hola noy

[A Tonet que ha aparegut pel foro

directo.]

To. Per servirlo, D. Manel.

Ma. Com tenim la gran junció?

To. He avisat a las Dalmases

a D. Miquel, al senyor Poch

Da Tuya y a las fillas

també a Da Encarnacion.

Ma. Corriente: cuant siga l'hora,

169
tindràis previngut allò
y ho treuràis cuan jo t'avisí;

que t'ajudin 'ls del hort.

Sols nos faltará una cosa

que donaria gran cop.

No tinch per fé 'ls jochs de mans...

To. Calli.

(Atinant.)

Ma. Que?

To. Torno dins poch.

Escena 7.

Dits. Emilia.

Em. Ahont vas tonet?

To. Oh, senyora!

Vosté ja ve de passeig?

Em. Venim de la salrareda.

To. Es el gran passeig del temps.

(Se'n va.)

Ma. Qu'es maca! Y la calumniaba!

(Mirantla ambadalit.)

Em. Donchs que pensar fe Manel?

Ma. Que disposas?

Em. Donchs que 't quedas?

Cap a' la font del perer
va tota la comitiva.

Ma. No puch venir y 'm sab greu.

Perque al costat d'una esposa,
adorable, amable en extrem,
guapa, hermosa...

(Entusiasmanti.)

Em. 'T ve' de nou?

179

Ma. Que tant vol al Manelet.

Em. Anem, juig; estàs de broma?

Ma. No, no; que t'ho dich de cert.

Emilieta, m'estimas?

Em. Anem, vésten al burdell.

A que ve' tal lletania?

Ma. Jo t'estimo per set cents!

Si 'm diguessin sacrificat...

Tot, per ma hermosa muller,

creu qu'ho sacrificaria.

Si 'm diguessin, has de fer...

(Ducanthe.)

tirarte de cap al riu

tot ho faria, ab extrem.

manam y disposa, filla,

Ay Emilia, si t'vuy mes

qu' Abelardo a' Eloisa,
que Pablo a' Virginia, que...
jo t' adoro, t' idolatro...

(Dos versos antes ha sortit D. Joaquim

qui porantre detraís de Manel li diu

com en reserva lo següent.)

= Joa. Noy es certa.

Ma.

(Dant un salt.)

Que dius, que'?

Es a' dir que m'enganyaban!

Joa. Que fas ara!

(Jofocat.)

Ma.

'L buscaré.

(Se'n va' furios.)

=

Escena 8.

Emilia. Joaquim.

Joa. Pero home...

(Volguentlo detenir.)

Al seu marit
crech que li falta una roda.

Em. Si; voste' es qui deu saber
lo que li passa.

Joa. Yo?

Em. Home...

Si, voste' algo li ha dit
perque se'n anei.

Joa. (Picat.)

Senyora!

Ja que ve 'l cas, donchs escolti.

(Ab entonació creixent.)

Que vol di 'l parreig del jove!
que volen di 'ls compliments,
'ls ullets... y altres cosas
qu 'ell y voste... voste y ell...
tant mira... tant fé la mona
maneyos y tonterias?

Que vol dir tanta tabola
y finalment que vol dir,
senyora, aquet ram que porta?

Em. Qu 'escolto! Semblant sospita...

Vagisen d'aquí en mal 'hora...

No necessito 'ls ullets,
compliments ni altres cosas;
contenta jo ab mon espò,

no necessito (altre cosa

que ^{ditxo} veurel, tranquil, ~~content~~:

res, mes mon pit ambiciona.

Joa. Mes, com explica...

Em. ^{Insisteix?}

Joa. Joeh amich...

Em. (Es un pobr' home!)

No sé de quins ulls me parla,

ni de cumpliments, ni cosa;

el ram que duch á la mar,

no es degut á tal... maniobras;

finera es tant sols del camp;

de la educació es sols obra.

Joa. S' incomoda...

(Acorreguts)

Em.

- (Jovial y dignes)

No senyor.
De prime' 'm creya altre cosa;
mes sent cuentos de vosté,
ja no 'n faig cas. Pobr 'home!
Si 'l que sospito fos cert,
la festa seria grossa.

Anem, D. Joaquim, conservis,
y no 's fiqui may en bromas
que fan com las professons,
entran d'hont surten.

Joa. Senyora!

Em. Anem, vamos, passiobé.

Si torna en Manel li conta
y veura desfet l'envedo
que voste ha posat D. Pisma.

(Se'n va rient y ell queda com pe-)

trifecat. Pausa.)

Joa. M' ha deixat jet una estaca!

Si l'amistat no hi valgués,

ara mateix me'n anaba...

pero estimo a'n'en Manel,

y que... costi lo que costi.

Com amich lo serviré.

Jo he vist que 'l jove li daba

el ram, si senyor, y qué?

aixó no podrán negarho,

y com que 'ell ja'n sospetxés,

he dit: Ciertos son los toros.

Mes deixarme compromes

devant de la seva dona...

aixó no ho havia de fer!

Mes tonto jo, de ficarme

ab lo que no 'm va ni 'm vé,
No estich content de la dona?
que s'arreglin 'ls demés.

Nada, nada; que's componguin
y aixís qui tinga pa sech...

Itos sup. ab itos...

Escena 9.

Joaquim. Manel. Conxa.

Conxita. Federico, luego Emilia.

Entrada de los personajes...

Ma. Jassin, el favor d'entra.

(Per Federico)

Je. Conxita!

(Cedint el pas.)

Joa. (Y ara, a que ve?)

Ma. Finch el gust de presentarte

174
á Federico Jonts.

Joa. Com! Ell!

(Ara si que no'n sospito,
já puch donarho per cert.
El pobre marit, la victima
sempre sol fe' aquets papers.)

Ma. Un amich de la familia
D. Joaquim Riba y Esquerp.

Joa. Servirlo.

Je. Celebro molt.

Ma. Es un jove de talent.

(A Joaquim.)

(Ho veus com t'equivocabas.

Joa. Bé, de vegadas.

Ma. Ja ho veus.)

Joa. Heu panejat?

Con. Un ratito.

Ca. Com me mira!

(Per Federico.)

Je. (Quin promet!)

(Per Conxita.)

Con. Salimos, y a la font freda
nos dirigimos a pie.

Como el sitio es delicioso

y la brisa corre bien,

descansamos media horita.

Que hermosura! Es un vergel.

Alli vimos a este joven.

Je. Y muy servidor de usted!

Con. Que nos ha dado un buen rato.

Je. Es para mí un gran placer...

Ma. Vaya, ja veus com s'explica.

(A Joaquim.)

Joa. Pero tu que no dius res?

Ca. Ay, papa, que vol que diga.
Que 'm vá magnificament.

Con. Pero adonde se fue Emilia?

Ma. Emilia...

(Cridantla á la porta)

Em.

(Sortint.)

Que s'ofereix?

Con. Nada, sintiendo su ausencia...

Em.

(A Manel.)

(Ja t'ha passat el tropell?

Ma. M'ha passat si tu 'm perdonas.

Em.

Mentres no sigas benehit;
no 't fihis del que no vegis.

Ma.

Seré un San Tomàs.

Em.

Veurem.)

(Durant aquests apartats les demés

figuras estaràn D.ª Conxa parlant

ab la noya. D. Joaquin un poch

retirat observant a Emilia y Manel.

Federico retirat buscant las miradas

de Conxita. A la veu de Manel tot

s'acostan.)

Ma. Pues senyor. Aquesta nit,
com saben be tot vostés,
per celebra l'arribada
del meu amichs forasters
donarem una velada
y el programa es com segueix.
Primero.

(D.ª Conxa al sortir ha tret un ram igual

al que ha tret D^a Emilia. Aquella

al entrar ha deixat lo seu ram sobre

una taula y ara lo haurà agafat de

nou.)

Em.

(A Joaquim.)

Miri quin ram.

(Senyalant el que té Dª Conxa.)

Ma.

Sinfonia del Macbeth.

Cantada pel senyor Tano

y acompanyantli D. Pep

y Don Joseph Romagosa

ab guitarra y clarinet.

Joa.

(Com pot ser?)

Em.

L'ha dat en ella

Com aquest.

(Ensenyant lo seu ram.)

Joa. Eh?

(Confús.)

Em. Com aquest.)

(Ben marcat.)

Ma. Segundo. (Crech que no escoltan.)

Joa. Jéisme 'l favor.

(A Conxa porque li donqui 'l ram)

Con.

(No entenent.)

Como? que?

Joa. No, no, no; deixa que dlori.

(Li pren.)

Je. Ay, Valgam Deu, que li ha pres.

Si mira...

(Espantat.)

Ca

(A Joderico.)

Que es lo que 't passa?

Em. Veyam, si 'l favor me fés.

(Ella li dona y ella ne treu la targeta)

Ma Segundo. (Aqui hi ha algo.)

Que hi ha noya.

(A Emilia)

Con. Como!

Ca. Que?

Joa. Que 'es lo que para.

(Anant a Conxa)

Con. Que para?

Ji, que ocorre?

Em. (Dant la targeta a Manel)

Té, llegeix.

Je. L'han vista.

(Per la targeta)

Em. Ja veus tos celos.

Ma. (Donchs la cosa anava ab ell.

Em. Dé ho rembla.)

Con. (Aprés un silenci) Però senyores,

Je. (To tremolo.)

Ioa. Donchs, Manel.

Ma. Tü que téni tal confiança,
tu que may sospitas re,
en el ram dat á t'esposa,
sabi lo que hi ha? Té llegeix.

(Li dona la targeta que ell llegeix

rapidament.)

Con. Però bien, que significa?

Ca. Calli mama.

Ioa.

(Després de llegir.)

Com s'entén!

(Emília va a parlar a Dª Conxa)

Inamorarm ell la dona!

Con. Sospechas de mi? Yo infiel!

Je. Si permetan...

Joa. No consento...

Ma. Joaquim.

Em. Home.

Con. Hombre cruel.

Ca. Pero papa!

Ma. Callin.

Je. Deixim.

Ma. De', que diga.

Em. Parli.

Con. Bien.

Je. Permetim que yo descifri...

Con. No permito.

Joa. Com s'enten!

Ca. Federico! Pero mama.

Em. Donya Conxa.

Ma. Ja hi tornem.

Ell que diga.

Em. Si, que parli.

Con. Dien, puer que hable.

(Cenan.)

Ma. Corrent.

Je. Permetin que jo descifri
el geroglifich aquet.

Dech dirvos que...

(Los va aparellant deixant á la noya

al centre ab ell.)

Da Emilia

voste' aqui ab son Don Manel.

Donya Conxa ab Don Joaquin.

Conxita... Si se'm permet...

(It Joaquina)

Estimo a' la seva filla
desque la conech, ja' temps.

Ca. 'L correponch.

Joa. Tu que callis.

Je. Escoltin lo qu' ara ve.

Mentres que van se' a' Madrid
ins cartejabam, entén?

Van arribar, continuaban,
surten pels banys, jo també.

Si voste's sa mai no'm negan
veuran que 'l papa hi consent.

Joa. Corriente, pero 'ls dos rams...

Je. Lo dels dos rams no compren?
Servian per envia' cartas.

Ma. És a dir, eren correus.

Je. Com se que avuy hi ha velada
per poguerlos. És un joquet.

Ma. Que potser fa jochs de mans?

Je. Cuatre lliçons d'en Dové.

Ma. Doncas sent així l'embargo.

Je. Però es precís que tractem...

y si voste s'interessa.

Ma. Mira tu, que me'l faig meu.

Con. Trataremos el asunto.

Ioa. Yo hi consento.

Ca. Yo també.

Ma. Ah! tu també, gata moixa?

Ca. Yo... per seguir la corrent.

Em. És família distingida.

Ma. Y sobre tot dineret.

Con. Ah no es cuestion de intereses.

Joa. Oh si fos pobre també. -

Ma. No, ja entench, pero es milló.

Con. Es muy cierto.

Joa. Si es molt cert.

Ma. Vaja, donchs; va' de programa.

Y ara que no ho' distrayeu.

Sinfonia acompanyada

ab guitarra y clarinet:

Segon. Petit intermedi

de jochs o de escamoteig,

y ara ve' la gran sorpresa;

s' exhibirá l' home peix

grans treballs dintre l' acuarium.

Que'ls hi sembla anirá be?

Luego seguirá un gran ball

y a continuació 'l refresch.

Da. Lluïa cantará;

Don Joseph recita un vers.

y exercicis acrobàtics.

nos farà 'l senyor Rafel.

Escena 10.

Dit Toneta. Convidats i Lugo.

Tonet y Mossos ab caixa.

2ª Senyora!

Em. Enceneu depressa.

Cono. Duenas.

Em. Endevant.

Ma. Que sequin.

Tonet acosteu las taular.

Molta atenció que 's comença.

Joa. Saltan per la sinfonia.

Em. Be! donchs y ara que 's pensa.

Ma. Beixi vinga la part segona.

Em. Don Joderico.

Je. Ja l'hi entesa.

(Se comencan la Decia de Tocho y

continuacio apartix l'acuarium y

(D. Manuel principia los exercit.)

Juegos de mañan?

Joa. Què portan en un carro mato?

Je. Hola, hola que hi ha aquí?

Ca. Sembla que duquin un orga.

Con. Que vendrà dentro, Joaquin?

(Tonet Destapa.)

Toa. Hola, pitj acuarium.

Tot. Senyor i sup ara y d'acuarium!

Toa. Voldria veurehi la Miss.

Con. Libertino!

(Pessigantla)

Toa. No, no dona.

Em. Conxita.

Toa. Uy, quin pessich!

(Just Manel.)

En Manel.

Tot. Bien, bravo, bravo!

Ma. Senyores, ab son permis.

Em. Manelet, que no t'refredis.

Ma. No t'amohinis per mi.

(Entra y comensa a remena l'aigua)

Joa. Uy! perquè's renta la cara?

menja-la traficà, ja cestich xix

Je. Es a' di que hi ha traficà?

Joa. Oh! d'itsegons en Manel diu?...

(Pausa.)

Ara hi menjarà una pera.

(Quant ho ha fet.)

Tots. Bravo! Bien.

Joa. Quedo aturadit.

(Quant ho fa.)

Hola! ja torna a' rentar-se.

Ma. Qu'ei ignorant.

Joa. To 't flich!

Je. Vaja a' fons altre vegada.

Con. (Pues me disgusta eso a' mi.

Ca. Y a' mi mamá, quina pena!)

Joa. ? Que vol que li diga, amich.
Jo això i t'ho faria ab carbassa.

Em. Que diu ara? sup ib 's 's?

Joa. ... s'ib t'era. Que, que dich?

Es esposat, si senyora.

Je. Es cert lo que 'l senyó dia.

A mi sens una escafandra...

Con. (Uy! se prolonga la cosa.)

Ca. S'acabéi, ne tinch desitj.)

Em. Pero callin.

Je. ... Ja ja estona.

Joa. Tindra' un desmay.

Em. Com! Que diu?

Manel! Manelet!

Je. ... No 'l cridi.

Joa. Si enrahona té perill.

Em. Mes ne t'ei si no enrahona.

Ay Deu meu, pobre de mi!

Joa. Calli, dona.

Con. No se astija.

Tot. Manuel Manolet!

Ma. (fort estornut)

Xim !!

Bueno, ara dom l'ampolla.

Je. (Al ventar)

Es molt net.

Joa. (Al sicari)

Au cap a dins.

Je. Amigo y com se la beu,

D. Manel molt bon profit.

Joa. Bueno be ja torna a jeure.

Je. Y qu'es bon llit per l'estiu.

(Al feto.)
Joa. Ara agafa la pissarra.

Em. Que pora?

Tot. Molt bona nit.

Je. Que també hi farà las forras?

Joa. Que diu home?

Je. Si en allí...

passaba per la cadira.

Joa. Oh en allí jo 't reflich!...

En allí era altre cosa.

Em. Vamos, ja surt.

Ma. Eh? Joaquim.

Joa. Que siga la enhorabona.

Con. Las albricias.

(Molt exagerats compliments.)

Ca.

Y igual dich.

Con. Ha estado U. a grande altura,

Je. S'ha lluhit molt.

7a. S'ha lluhit.

Ma. Vamos, bueno, per servirlos;

excusin els cumpliments

que porto molta mullena

y es tart y ^{ja no puch mes.} haig d'ana al Putxet.

Ja veuhem si aixó es ben facil

com ho faig no 'l, ho dire'

perque tot també ho farian

y aixó no fóra de lley.

Con que, senyor, sols demano

si es qu'han quedat satisfets

qu'ho demostrin enviante me,

y no ho fassin pel correu

perque fóra cart de sellos,

un aplauso á l' Home peix.

Jiol.
Agosto 14.
77.

Handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and appears to be arranged in several lines, though it is largely illegible due to fading and the texture of the paper.

